

НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

ФІЛОСОФІЯ

СВІДОЦТВО
про державну реєстрацію
серія КВ № 20044–9844 Р

освіти

PHILOSOPHY
of Education

30(2) 2024

НАУКОВЕ ФАХОВЕ ВИДАННЯ:
Категорія "Б",
Галузь знань – 03 Гуманітарні науки,
Спеціальність – 033 Філософія

Київ
2024

ISSN 2309-1606 (print)
ISSN 2616-7662 (online)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Члени редакційної ради

Лі Бенніх-Бьоркман (Швеція)
Ольга Гомілко
Ірина Добронравова
Панос Еліопулос (Греція)
Тетяна Матусевич
Вільям Макбрайд (США)
Пітер Макларен (США)
Ірина Предборська
Сергій Пролєєв
Лестер К. Рімс (США)
Петро Саух
Томас Фукс (Німеччина)
Леся Червона
Дмитро Шевчук
Петар Яндрич (Хорватія)

Голова наукової ради

Вільям Макбрайд (США)

Члени наукової ради

Джо Бішоп (США)
Людмила Горбунова
Томас Сьорен Гоффман (Німеччина)
Ганна Губенко
Ірина Єршова-Бабенко
Світлана Калашнікова
Василь Кремень
Володимир Луговий
Абель Франко (США)
Славомір Штобрин (Польща)

Головний редактор

Михайло Бойченко

Заст. головного редактора

Наталія Радіонова
Віктор Зінченко

Відповідальний секретар

Юрій Мелков

Веб-редактор

Георгій Багдасар'ян

Науковий часопис «Філософія освіти. Philosophy of Education» зареєстровано в міжнародних наукометричних базах даних, електронних бібліотеках, репозиторіях та базах відкритого доступу: DOAJ, ULRICHSWEB, OUCI (Open Ukrainian Citation Index), PhilPaper, CITEFACTOR, MIAR, ERHPLUS, ROAR (Registry of Open Access Repositories), OCLCWorldCat, BASE.

Адреса редакції:

Інститут вищої освіти НАПН України,
офіс 902, вул. Бастионна, Київ, 01014.
тел. +38 (044) 286-64-02
e-mail: fil.ed@ihed.org.ua

Сайт журналу:

www.philosopheducation.com

З журналом також можна
ознайомитися на сайтах:
www.nbuv.gov.ua, www.philosophy.ua

© Філософія освіти/Philosophy of
Education

© Інститут вищої освіти НАПН України

ПЕДАГОГІЧНА АКСІОЛОГІЯ

<i>Сергій Пролєєв, Вікторія Шамрай (Київ)</i> Обстоювання цінностей як місія освіти в контексті війни.....	8
<i>Карім Ель Гуессаб, Володимир Білокопитов, Руслан Рудомьотов (Запоріжжя)</i> Педагогіка свободи у аксіологічних вимірах освіти.....	28
<i>Андрій Кулик (Київ)</i> Філософія довіри К. Е. Льюгструпа як основа морального виховання в освітньому середовищі	43

ОСВІТА І БЕЗПЕКА

<i>Віталій Мудраков (Німеччина), Наталія Лютко (Хмельницький), Олена Гапченко (Хмельницький)</i> Гуманітарна безпека як освітній проєкт.....	56
<i>Адріан Буковинський (Київ)</i> Демографічна безпека України як результат осмислення і подолання демографічної кризи: інтегративний методологічний підхід	71

ФІЛОСОФСЬКА МЕТОДОЛОГІЯ І ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

<i>Анна Льїна (Київ)</i> Критика трансцендентальна і нормативна: конвергенція чи опозиція?....	83
<i>Yulong Li (Honkong), Zhen Chen (Macao)</i> Rethinking the phenomenological meaningfulness of bodily presence and absence in online education.....	110

ОСВІТА І СУСПІЛЬСТВО

<i>Ярослав Любивий (Київ)</i> Роль прагматистського й ціннісного підходу у децентралізації та лібералізації соціуму.....	124
<i>La Shun L. Carroll (USA)</i> Beyond the Veil of Vocationalism: Unveiling the Contradictions in Booker T. Washington's Educational Philosophy	141
<i>Андрій Шевчук (Запоріжжя)</i> Моральна проблематика освіченого громадянства у контексті філософії освіти	162
<i>Олексій Кийков (Київ)</i> Гібридний менеджмент у філософії освіти: інтеграція демократичних і критичних підходів до освітнього управління.....	173

ОСВІТА І ВИКЛИКИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

<i>Олег Перепелиця, Вероніка Храброва (Харків)</i> Освіта і університет в епоху штучного інтелекту.....	186
--	-----

Олена Комар (Німеччина, Україна)

Чи потребує наука регулювання: етос і самоорганізація у науці 199

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

Рецензії

Наталія Бойченко (Київ)

«Розумні та автономні. Трансформація цінностей
перед обличчям технологій». *Огляд на книгу за редакцією*

І. Калпокаса та Ю. Калпокене..... 221

Віра Додонова (Київ)

Відповідь на виклики науці і культурі: словник нового покоління.

Рецензія на словник «Філософія науки і культури»

за редакцією члена-кореспондента НАНУ Назіпа Хамітова 233

Катерина Гончаренко (Київ)

Рецензія на науково-публіцистичні нариси з серії

книг «Педагогічні концепції» Віталія Хромця..... 238

Аналітика

Олег Круглик (Херсон)

Європейське майбутнє: філософсько-освітні студії.

Огляд Міжнародної науково-практичної конференції

«Європейське майбутнє: філософсько-освітні студії», м. Херсон,

9–10 травня 2024 року 247

Вимоги до подання..... 255